

В. В. Стрілець
кандидат педагогічних наук,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ІНТЕРАКТИВНОСТІ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИСТАНЦІЙНОЇ ПЛАТФОРМИ MOODLE

В умовах інформатизації освіти засобом підтримки самостійної позааудиторної роботи студентів з іноземної мови є дистанційний курс – інформаційний продукт, розроблений на базі Інтернет-технологій, що забезпечує пред'явлення змісту навчання, організацію взаємодії учасників навчального процесу, підтримку управління та здійснення моніторингу самостійної навчальної діяльності студентів [1, с. 67]. Розробники дистанційних курсів повинні дотримуватися базових принципів навчання іноземних мов, одним із яких є принцип інтерактивності.

Інтерактивність – ключове поняття в організації навчання за допомогою інформаційних технологій, яке в комп'ютерній лінгводидактиці трактується як взаємодія у двох напрямках: між студентом і програмним засобом та між учасниками навчального процесу.

Дистанційна платформа *Moodle* містить низку засобів, які уможливають побудову дистанційного курсу на інтерактивній основі. Серед елементів курсу можна вибрати:

- *завдання (assignment)*, вирішення якого викладач отримує у вигляду файлу, завантаженого на сервер;
- *робочий зошит (journal)*, призначений для підготовки відповіді у довільній формі з можливостями редагування студентом, коментування та оцінювання викладачем;
- *тест (test)* – модуль, за допомогою якого розробник може створювати як тренувальні, так і контрольні вправи таких видів: множинного вибору, альтернативного вибору, перехресного вибору, коротка відповідь, вкладена відповідь;
- *вправа Hot Potatoes (Hot Potatoes quiz)* – елемент курсу, який пропонує створення крім перерахованих вище видів вправ вправи на доповнення тексту (*cloze*), впорядкування (слів у реченні, літер у слові), створення кросвордів;
- *чат (chat)* – модуль, який дозволяє студентам вести дискусію в електронному середовищі в реальному часі (*on-line*);
- *форум (forum)* – сервіс для організації обговорень (*off-line*);
- *wiki* – елемент курсу, який уможливує створення і редагування тексту в груповому режимі (наприклад, кінцевого продукту проектної роботи);
- *гlossenій (glossary)* – модуль, який викладач і / або студенти наповнюють новими лексичними одиницями з теми;

- *опитування (survey)* – електронний опитувальник, що дозволяє визначити ефективність організації навчального процесу в освітньому інформаційно-комунікаційному середовищі.

Слідом за С. В. Титовою [2, с. 104 – 105], ми виділяємо наступні види інтерактивності: зворотного зв'язку, часову, порядкову, змістову і творчу. Розглянемо можливості їх реалізації у дистанційному курсі, створеному на основі платформи *Moodle*.

Наявність зворотного зв'язку – інформації про процес або результат виконання дії – є необхідною умовою для будь-якого програмного засобу з іноземної мови. Така інформація може поступати двома каналами: 1) безпосередньо від програми і 2) від викладача чи іншого учасника навчального процесу. Обидва типи зворотного зв'язку можуть бути втілені в дистанційному курсі, створеному на платформі *Moodle*. Спираючись на дослідження Г. С. Чекаль і Т. І. Коваль [3, с. 31], перший тип зворотного зв'язку ми розуміємо як зв'язок між комп'ютерним засобом навчання і суб'єктом учіння, який включає формування, контроль, оцінку, корекцію мовних навичок і мовленнєвих умінь студентів, а також здійснює управління навчально-пізнавальною діяльністю. Він може бути реалізований у комп'ютерних вправах, створених за допомогою таких елементів платформи *Moodle*, як «*тест*» і «*вправа Hot Potatoes*». Останнім передбачені наступні види реакції на дії студента: констатація кількості балів, підказка, коментар. Зворотний зв'язок другого типу, що реалізується за допомогою таких модулів, як «*завдання*», «*робочий зошит*», «*форум*», «*чат*», «*wiki*», дає можливість студенту / групі отримати допомогу, консультацію, оцінку роботи як від викладача, так і від інших студентів.

Оскільки дистанційний курс орієнтований на самостійну роботу студентів у позааудиторний час, він повинен сприяти максимальній активізації їх навчально-пізнавальної діяльності, спрямовуючи їх роботу, з одного боку, а з іншого – надаючи можливість (у доступних і достатніх межах) самим керувати процесом учіння. Це забезпечують часовий, порядковий, змістовий і творчий види інтерактивності. Часова інтерактивність дозволяє студентам самостійно визначати початок, тривалість процесу учіння і швидкість просування по навчальному матеріалу, тобто виконувати вправи і завдання у зручний для них час в індивідуальному темпі. Порядкова інтерактивність реалізується через вільне визначення черговості використання компонентів дистанційного курсу. Змістова інтерактивність дозволяє студентам змінювати, доповнювати або ж зменшувати обсяг змістової інформації. Наприклад, вони можуть вносити до глосарію нові лексичні одиниці, з якими зустрілися під час читання Інтернет-ресурсів, пропонувати свої теми для обговорення у форумі й чаті.

Таким чином, розробка дистанційного курсу з іноземної мови на основі платформи *Moodle*, яка містить широкий спектр засобів для реалізації принципу інтерактивності, дозволить створити освітнє інформаційно-комунікаційне середовище, сприятливе для ефективної самостійної роботи студентів.

Література:

1. Стрілець В. В. Проектна методика навчання англійської мови майбутніх програмістів із застосуванням інформаційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Стрілець Валентина Василівна. – К., 2010. – 276 с.
2. Титова С. В. Теоретические основы компьютерно-информационной модели обучения иностранным языкам: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02 / Титова Светлана Владимировна. – М., 2004. – 512 с.
3. Чекаль Г. С. Зворотний зв'язок як засіб управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів у комп'ютерних вправах з іноземних мов / Г. С. Чекаль, Т. І.Коваль // Іноземні мови. – 2005. – №3. – С. 28 – 31.